

— tako, da ga lahko prištevamo prvim pesnikom, kar jih je sploh porodila zemlja slovenska, da pa je takisto znan in čislán tudi pri drugih narodih slovanskih. Vsaka hvalna beseda, vsako ocenjanje njegovih del se nam zdi tem bolj odveč, ker je naš list že pred dvanajstimi leti korenito obrazložil Gregorčičevo delovanje in priobčil popoln njegov življenjepís. Dovolj bodi, da se tudi »Ljubljanski Zvon« od srca pridružuje vsem mnogoštevilnim gratulantom, ki so pesniku ob njega petdesetletnici izrazili svoje simpatije in tako vsaj nekoliko izjednačili, kar so pred leti pregrešili objestni sodniki; tudi mi kličemo dičnemu pesniku svoj najlepši pozdrav z iskreno željo, da bi mu nebo prisodilo še dolgo dolgo vrsto let! — Lep književen spomenik je postavila Gregorčiču »Slovenska knjižnica« v svojem 28. pomnoženem snopiču, ki je do cela posvečen samó Gregorčiču. V uvodu prinaša ta zvezek nekaj časniških glasov, potem prigodno pesem, katero je priobčil v »Slov. Narodu« *A. Funtek*, dalje ponatisnjen članek »Zlata knjiga« iz našega lista, končno pa najlepše izbrane pesmi Gregorčičeve. V dodatku so še raznovrstne častitke, katere je prejel pesnik na svoj rojstveni dan. Reči moramo, da je baš ta zvezek »Slovenske knjižnice« vreden najlepšega priporočila; cena 15 kr. je takó nizka, da jo lahko utrpí sleharna slovenska hiša, ki bi sploh ne imela biti brez Gregorčičevih poezij!

Iz šolskih izvestij. Prejeli smo »Letno izvestje c. kr. obrtnih strokovnih šol za obdelovanje lesa in za umetno vezenje in šivanje čipek v Ljubljani o šolskem letu 1893./94.« in »Letno poročilo štirirazredne ljudske šole v Mokronogu.« Prvo priobčuje kratek članek o lesenem stropu iz leta 1638. v Kranji, čegar slika je priložena izvestju; spisal ga je ravnatelj *Ivan Šubič*; v drugem pa čítamo zanimljiv spis o Mokronogu iz peresa nadučitelja *Jerneja Ravnikarja*.

Slovensko gledališče. Dramatično društvo je priredilo do vštetega dné 28. m. m. trinajst predstav. Dné 27. septembra se je predstavljala prvič žala igra v petih dejanjih »Ludvik XI.«, francoski spisal *Casimir Delavigne*, prosto poslovenil *J. B.*; dné 30. septembra igra s petjem »Materin blagoslov ali nova Chonchon«; dné 2. oktobra opera »Čarostrelec«; dné 4. oktobra drugič žala igra »Ludvik XI.«; dné 6. oktobra prvič vesela igra v štirih dejanjih »Knjižničar«, spisal *G. pl. Moser*, na slovenski jezik preložil *M. M.*; dné 9. oktobra prvič ljudski igrokaz s petjem in plesom v treh delih »Graničarji« ali »Proščenje na sv. Elije dan«, hrvaški spisal *Jos. Freudenreich*; dné 12. oktobra opera „V vodnjaku“ in „Cavalleria rusticana“; dné 14. oktobra drugič vesela igra „Knjižničar“; dné 18. oktobra prvič opereta v treh dejanjih „Mam'zelle Nitouche“, spisala *H. Meilhac* in *A. Millaud*, godbo zložil *Hervé*, preložil *Fr. Gestrin*; dné 20. oktobra drugič „Mam'zelle Nitouche“; dné 23. oktobra prvič vesela igra v štirih dejanjih „Oti možjé!“, spisal *Julij Rosen*, poslovenil *F. H.*; dné 26. okt. opera „Pre-nočišče v Granadi“ in dné 28. okt. drugič igrokaz „Graničarji“. — V slovenski gledališki umetnosti se je pojavil od lanske dóbe izreden napredek; sedaj imamo vsaj gledališče, katerega nas ni treba biti sram, in naši igralci so resnični igralci, katere je treba meriti nekoliko drugače nego dosihdob, ko smo bili tako rekoč že zadovoljni z zgolj dobro voljo dotičnega igralca ali dotične igralke. Naš ensemble na konci zadnje gledališke dóbe je bil tak, da nas je naudajal upravičen strah za letošnjo sezono; vse se je majalo, rušilo, vse je razpadalo. Očito je bilo treba vliti nekaj nove krvi staremu onemoglemu truplu, pridobiti je bilo treba novih igralcev, sosebno ko sta odšla gospod Borštnik in njegova gospá, dvojica, o kateri sami je bilo prav za prav vredno resno govoriti. Dobili smo nadomestnike: »Dramatično društvo« je angažiralo g. *Rudolfa Inemanna* iz Prage, jako inteligentnega, elegantnega igralca; njega soprogo, izšolano koloraturno pevko; iz Zagreba je došel kot režiser g. *Jožef Freudenreich-Veselič*; poleg njega imamo g. *Jožef Aniča* s soprogo. Opera ima dosedanje pevsko osobje, samó namesto lauske altistke se je anga-

žirala gospodičina *Towarnicka pl. Sasova*. — Precej iz prve predstave smo se uverili, da je naše igralno osebje pod novim vodstvom prebilo o počitkih dobro šolo; to je bilo vse lepo zaokroženo, izborno priučeno, tako da je moral biti veselo presenečen vsakdo, kdor je količkaj zasledoval razvoj našega gledališča. Sploh je treba opomniti o vseh dosedanjih predstavah, da se igralci nikjer niso lovili kakor prej, ko so tolikokrat ljuto grešili na potrpežljivost slovenskega občinstva; zato bodi glasna pohvala njim in tudi režiserju g. Freudenreichu. Le-tá sam se nam je doslej predstavil že v nekaterih nalogah, najbolje pač kot Ludvik XI in kot organist v »Nitouchi«; najmenj nam je pač ugajal v veseli igri »O ti moške!« Sicer spretni igralec, kateremu po nekod še nagaja slovenski jezik, zdí se nam nekamo stereotipen, in to ni baš najboljšo, kar se more reči o igralci. — Kar se dostaje g. *Inemanna*, označili smo ga že prej za duhovitega, elegantnega igralca, kakeršnega si le more želeti naše gledališče. Resna naloga ali uresna, on jo pogodi do najfinejše nianse in povsod je drug. Želeli bi, da skoro že nastopi v večji partiji. Izmed vseh novih igralcev je g. Inemana brez dvojbe prvi in najboljši in takisto se je izmed vseh najboljše priučil slovenskemu jeziku, kar porojenemu Čehu ni malenkost. — Gospod *Anić* nam pri prvem nastopu ni prijal kdo vé kako, vendar je videti, da se resno trudi, in kadar se srečno iznebi hrvaškega svojega akcenta, utegne biti še prav dober igralec, sosebno ker nam je tudi sicer jako simpatiški. *Gospá Aničeva* je rutinirana igralka in dobra pevka, ki si je sosebno kot Chonchon in guvernanta v »Knjižničarji« pridobila glasno in zaslužno pohvalo. — Izmed domačih naših igralk in igralcev bodi najprej omenjena gospodičina *Slavčeva*, kateri pa vsekakor najbolj sodijo najivne partije; gospodičina *Polakova* se nam je kaj srečno, rekli bi skoro, izborno predstavila kot Nitouche, gospodičina *G. Nigrinova* pa je bila itak od nekdanj jedna naših najboljših igralk, dasi je vse premalo cenjena. Gospod *Danilo* je porojen igralec, ki se letos tudi uči svojih nalog, in to pri njem ni malenkostna reč, ko jih lani menda sploh nikoli ni znal; sicer nam je omeniti še g. *Veroviška* in g. *Perdana*, katera oba kolikor toliko dobro podpirata gg. *Orehek* in *Podgrajski*. Iz kratka torej: Z letošnjo dramo smo lahko zadovoljni, opera pa tudi ni izgubila svojega dobrega lanskega glasu. — Kar se dostaje iger samih, bile so do malega srečno izbrane. Izvrstno sta prijala »Ludvik XI.« in »Knjižničar«, vzgledna je bila »Mam'zelle Nitouche«; najmenj pa se moremo ogrevati za »Graničarje.«

Archiv für slavische Philologie. XVI. Bd. 3. u. 4. Heft. 1894. — Najnovejši zvezek tega imenitnega zbornika, ki obseza dva snopiča, skupno 320 strani, prinaša te-le sestavke: — Die ragusanischen Urkunden des XIII.—XV. Jahrhunderts. Pisec *Milan Rešetar* poskuša dokazati, da je bil jezik teh dubrovniških pisem zajedno tudi narodni jezik one dobe v Dubrovniku. „Srbski pisari“, dubrovniške republike so bili domačini Pisec torej sklepa, da so tudi državna pisma, namenjena večinoma srbskim despotom in bosenskim kraljem, spisavali v narodnem jeziku. Ker pa so pisma spisana v ijekavščini, moral je biti tudi narodni jezik ijekavski. Pisec vendar sam priznava, da so skoró vsi pisarji mešali med ijekavske oblike tudi ekavske in ikavske. Rešetar bode nadaljeval svojo razpravo. — C. C. *Uhlenbeck* v Amsterdamu je zbral v spisu: „Die Behandlung des indg. *s* im Slavischen“ bogat material za vse slučaje, v katerih prehaja indogermanski *s* v slovanščini v *ch* = *h*. Rezultat njegovih preiskavanj je: indg. *s* je prešel v slovanščini v *ch* 1) med vokali, razven ako je bil prednji vokal *o* ali *e*, 2) med *k* in vokalom, *r* in vokalom, 3) med *t* in *ř*, 4) med *ü*, *u*, *y* in *l*. V vseh drugih slučajih je ostal indg. *s* v slovanščini neizpremenjen. — *Josef Zubatý* raziskuje v članku „Slavische Etymologien“ etimološko postanje 84 besed. Med temi je več nego polovica slovenskih besed n. pr. *cčsta*, *cčva*, *časb*, *griva*, *kaša*,